

## POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)

SSN Marek Siwek

w sprawie **A. B.**,

skazanego z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 283 k.k. i in.

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2024 r. w Izbie Karnej,

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.),

kasacji wniesionej na niekorzyść skazanego przez Prokuratora Generalnego

od postanowienia Sądu Rejonowego w Działdowie

z dnia 16 lutego 2023 r., sygn. akt II Ko 849/22,

### **p o s t a n o w i ł:**

**uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Działdowie do ponownego rozpoznania.**

[J.J.]

## UZASADNIENIE

Wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w Mławie z dnia 12 października 2018 r., sygn. akt II K 784/18, A. B. został uznany za winnego popełnienia trzech przestępstw z art. 279 § 1 k.k. i na podstawie m.in. art. 283 k.k. za każdy z tych czynów wymierzono mu karę roku ograniczenia wolności, w miejsce których orzeczono karę łączną 2 lat ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania

nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin miesięcznie (k. 111-112 akt sprawy II K 784/18). Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 1 listopada 2018 r.

Wobec nieprzystąpienia A. B. do wykonania ww. kary łącznej 2 lat ograniczenia wolności, Sąd Rejonowy w Działdowie postanowieniem z dnia 16 lutego 2023 r., sygn. akt II Ko 849/22, na podstawie art. 65 § 1 k.k.w., zarządził wobec skazanego wykonanie zastępczej kary 240 dni pozbawienia wolności w zamian za niewykonaną karę ograniczenia wolności orzeczoną opisanym wyżej wyrokiem, przyjmując jeden dzień zastępczej kary pozbawienia wolności za równoważny dwóm dniom kary ograniczenia wolności. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że skazany ignorował kontakt z kuratorem oraz nie usprawiedliwiał niestawiennictwa celem skierowania do wykonywania pracy, co świadczy o lekceważącym stosunku skazanego do orzeczonej kary i o uchylaniu się od jej odbywania. W konsekwencji nie wykonał on choćby w części kary ograniczeni wolności. Sąd ten przyjął, że do zamiany pozostają mu więc 24 miesiące kary ograniczenia wolności po 20 godzin miesięcznie (480 dni kary), zatem zgodnie z przelicznikiem zawartym w art. 65 § 1 k.k.w. sąd orzekł wobec A. B. zastępczą pozbawienia wolności w wymiarze 240 dni.

Orzeczenie to nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron i uprawomocniło się ono w dniu 14 marca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Działdowie dostrzegając uchybienie w obliczeniu wysokości kary zastępczej, postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2023 r., sygn. akt II Ko 849/22, sprostował „oczywistą omyłkę obliczeniową”, w trybie przewidzianym w art. 105 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w., poprzez wskazanie, iż skazanemu zarządzono wykonanie zastępczej kary 365 dni pozbawienia wolności (k. 76 akt sprawy II Ko 849/22). Po rozpoznaniu zażalenia skazanego na powyższe postanowienie, Sąd Okręgowy w Elblągu postanowieniem z dnia 9 maja 2023 r., sygn. akt VI Kzw 111/23, uchylił zaskarżone postanowienie w związku z niezaskarżeniem wydanego w tym przedmiocie postanowienia na niekorzyść skazanego (k. 98 akt sprawy II Ko 849/22).

Postanowienie sądu wykonawczego - Sądu Rejonowego w Działdowie z dnia 16 lutego 2023 r., sygn. akt II Ko 849/22, zaskarżone zostało w całości kasacją

Prokuratora Generalnego wniesioną na niekorzyść skazanego. Powołując się na przepisy art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w., zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisu prawa karnego wykonawczego, a mianowicie art. 65 § 1 k.k.w, polegające na wymierzeniu A. B. zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 240 dni, w sytuacji gdy wymierzona prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Mławie z dnia 12 października 2018 r., sygn. akt II K 784/18 kara 2 lat ograniczenia wolności, co do której skazany nie przystąpił do jej wykonywania, obligowała sąd do wymierzenia kary zastępczej pozbawienia wolności w wymiarze 365 dni.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Działdowie do ponownego rozpoznania.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Kasacja zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności podzielić należy pogląd skarżącego, że prawomocne postanowienie o zarządzeniu wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności za niewykonaną karę ograniczenia wolności jest orzeczeniem kończącym postępowanie wykonawcze w przedstawionym zakresie, zatem należy do grupy orzeczeń zaskarżalnych kasacją nadzwyczajną w rozumieniu art. 521 § 1 k.p.k. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2018 r., IV KK 392/17 i z dnia 7 marca 2019 r., V KK 83/18). Warto przy tym zauważyć, że ze względu na charakter uchybienia, którym dotknięte zostało zaskarżone orzeczenie, kasacja jest jedynym środkiem prowadzącym do skorygowania zaistniałej obrazy prawa. W szczególności w sprawie nie może mieć zastosowania przepis art. 24 § 1 k.k.w., z którego wynika, że sąd może w każdym czasie zmienić lub uchylić poprzednie postanowienie, jeżeli ujawnią się nowe lub poprzednio nieznane okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia. Te nowe lub poprzednio nieznane okoliczności, to przesłanki natury faktycznej, o których w chwili orzekania sąd nie wiedział. Z treści wskazanego przepisu wynika zatem, że opisany w nim tryb postępowania nie może zostać uruchomiony w związku ze stwierdzeniem, że orzeczenie wydane zostało z obrazą prawa. Oczywiście jest także, że zważywszy na

wskazany w kasacji rodzaj uchybienia, korekta orzeczenia nie może nastąpić w oparciu o przepis art. 13 § 1 k.k.w. regulujący tryb postępowania, którego przedmiotem jest rozstrzyganie wątpliwości co do wykonania orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2019 r., III KK 544/18, Prok.i Pr.-wkł. 2020/6/9, KZS 2020/7-8/38, LEX nr 2687804).

Odnosząc się do zarzutu kasacyjnego uznać należy, że zaskarżone orzeczenie zapadło z rażącym naruszeniem prawa karnego wykonawczego, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia.

Zgodnie z art. 65 § 1 k.k.w., jeżeli skazany uchyla się od odbywania kary ograniczenia wolności, sąd zarządza, a jeżeli uchyla się on od świadczenia pieniężnego lub obowiązków orzeczonych na podstawie art. 34 § 3 Kodeksu karnego, sąd może zarządzić wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności. W razie, gdy skazany wykonał część kary ograniczenia wolności, sąd zarządza wykonanie zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze odpowiadającym karze ograniczenia wolności pozostałej do wykonania, przyjmując, że jeden dzień zastępczej kary pozbawienia wolności jest równoważny dwóm dniom kary ograniczenia wolności. Stosownie do treści przepisu art. 12c k.k.w., jeżeli kara lub inny środek podlegający wykonaniu według przepisów niniejszego kodeksu są określone w tygodniach, miesiącach lub latach, przyjmuje się w postępowaniu wykonawczym, że tydzień liczy się za dni 7, miesiąc za dni 30, a rok za dni 365.

Jak wskazano we wstępnej części uzasadnienia, skazanemu A. B. wymierzono karę 2 lat ograniczenia wolności. Jednak nie przystąpił on do wykonywania tej kary, nie wykonał jej choćby w części. W tej sytuacji należało skazanemu określić zastępczą karę pozbawienia wolności za całą karę ograniczenia wolności, co wynika z uzasadnienia postanowienia sądu wykonawczego. Jednak zarządzając wykonanie zastępczej kary 240 dni pozbawienia wolności Sąd Rejonowy w Działdowie dopuścił się obrazy art. 65 § 1 k.k.w., ponieważ określony wymiar kary zastępczej jest sprzeczny z regułą jej obliczania wyrażoną w zdaniu drugim *in fine* art. 65 § 1 k.k.w., przywołaną zresztą w treści uzasadnienia orzeczenia. Kara 2 lat ograniczenia wolności zgodnie z przelicznikiem z art. 65 § 1 k.k.w. odpowiada jednemu rokowi kary zastępczej pozbawienia wolności, który zgodnie z art. 12c k.k.w. odpowiada 365 dniom

zastępczej kary pozbawienia wolności. Zważywszy, że jeden dzień zastępczej kary pozbawienia wolności jest równoważny dwóm dniom kary ograniczenia wolności, wymiar kary zastępczej powinien wynosić 365 dni, a nie 240 dni – jak błędnie orzeczono w zaskarżonym postanowieniu.

Kierując się powyższym należało uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Działdowie do ponownego rozpoznania. W ponowionym postępowaniu sąd ten będzie zobowiązany do respektowania powyższych uwag i stosowania obowiązującego prawa.

[J.J.]

[ms]

Antoni Bojańczyk

Zbigniew Kapiński

Marek Siwek